

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mt 11,25-30

Évközi 14. vasárnap („A” év)

Én szelíd vagyok és alázatos szívű

PÉCSI EGYHÁZMEGYE
„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Én szelíd vagyok és alázatos szívű

Abban az időben Jézus megszólalt, és ezt mondta:

Magasztallak téged, Atyám, ég és föld Ura, mert elrejtetted mindezt a bölcsék és okosak elől, és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek! Igen, Atyám, így tetszett ez neked! Az én Atyám mindent átadott nekem, és nem ismeri a Fiút senki más, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri más, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak vagytok, és terhek alatt görnyedtek: én felüdítlek titeket! Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert én szelíd vagyok és alázatos szívű – és nyugalmat talál lelketek. Mert az én igám édes, s az én terhem könnyű.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

²⁵ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν Ἐξομολογοῦμαι σοι, **πάτερ** κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἔκρυπας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυπας αὐτὰ νηπίοις.

Abban az időben felelve Jézus mondta: „Dicsőítelek téged, Atya, égnek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és az okosok elől, és feltártad ezeket a kicsinyeknek (az egyszerűeknek).

²⁶ ναί, ὁ **πατήρ**, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.

Igen, Atya, mert így lett a döntés színed előtt.

²⁷ Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ **πατρὸς** μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ **πατήρ**, οὐδὲ τὸν **πατέρα** τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

Minden átadatott nekem az Atyámtól, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, és az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és akinek a Fiú fel akarja tárni.

²⁸ Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

Rajta, hozzám mindazok, akik ki vagytok merülve és terheket hordoztok, és én fel foglak üdíteni titeket.

²⁹ ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ’ ὑμᾶς καὶ **μάθετε** ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πραῦς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

Emeljétek fel magatokra az igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és a szívet tekintve alázatos, és nyugalmat fogtok találni a lelketeknek:

³⁰ ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

Az igám ugyanis szelíd (jóságos), és a terhem elviselhető (könnyű).

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²⁵ IN ILLO TEMPORE RESPONDENS IESUS DIXIT: “CONFITEOR TIBI, PATER, DOMINE CAELI ET TERRAE, QUIA ABSCONDISTI HAEC A SAPIENTIBUS ET PRUDENTIBUS ET REVELASTI EA PARVULIS.

²⁵ Abban az időben Jézus ezeket mondta: „Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy az okosak és a bölcsek elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad.

²⁵ Abban az időben így szólt Jézus: »Áldalak téged Atyám, menny és föld ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és kinyilatkoztattad a kicsinyeknek.

²⁵ *Abban az időben Jézus így szólt: „Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és a kisdedeknek jelentetted ki.*

²⁵ *Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálát adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted.*

²⁵ Abban az időben megszólalt Jézus, és ezt mondta: – Hálát adok neked, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és kiműveltek elől, és kinyilatkoztattad az együgyűeknek.

²⁶ ITA, PATER, QUONIAM SIC FUIT PLACITUM ANTE TE.

²⁶ Igen, Atyám, így tetszett neked.

²⁶ Igen, Atyám, így tetszett ez neked!

²⁶ *Igen Atyám, így tetszett neked.*

²⁶ *Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted.*

²⁶ Igen, Atyám, így tetszett neked.

²⁷ OMNIA MIHI TRADITA SUNT A PATRE MEO; ET NEMO NOVIT FILIUM NISI PATER, NEQUE PATREM QUIS NOVIT NISI FILIUS ET CUI VOLUERIT FILIUS REVELARE.

²⁷ Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú kinyilatkoztatja.

²⁷ Mindent nekem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

²⁷ *Mindent átadott nekem Atyám: senki más nem ismeri a Fiút, csak az Atya, és az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú ki akarja jelenteni.*

²⁷ *Mindent nékem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.*

²⁷ Atyám mindent nekem adott, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

²⁸ VENITE AD ME, OMNES, QUI LABORATIS ET ONERATI ESTIS, ET EGO REFICIAM VOS.

²⁸ Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket.

²⁸ Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüdítlek titeket.

²⁸ *Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket.*

²⁸ *Jöjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugosztalak titeket.*

²⁸ Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve! Én megnyugvást adok nektek.

²⁹ TOLLITE IUGUM MEUM SUPER VOS ET DISCITE A ME, QUIA MITIS SUM ET HUMILIS CORDE, ET INVENIETIS QUIEM ANIMABUS VESTRIS.

²⁹ Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalalmát.

²⁹ Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű – és nyugalmat találtok lelketeknek.

²⁹ *Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s így nyugalmat találtok lelketeknek.*

²⁹ *Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.*

²⁹ Vegyétek magatokra igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek.

³⁰ IUGUM ENIM MEUM SUAVE, ET ONUS MEUM LEVE EST”.

³⁰ Az én igám édes, és az én terhem könnyű.”

³⁰ Mert az én igám édes és az én terhem könnyű.«

³⁰ *Az én igám édes, az én terhem könnyű.”*

³⁰ *Mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű.*

³⁰ Az én igám édes, s az én terhem könnyű.

1.3. BEHATÁROLÁS

Miután Máté beszámolt Jézusnak a megátalkodott városokkal szembeni korholásáról (Mt 11,20-24), a fejezet végén a Mesternek az Atyához és a tanítványokhoz szóló szavait közli. Az „abban az időben” megismétlődő szófordulat (Mt 11,25; 12,1) világosan mutatja, hogy a szakasz a Mt 11,25-30 versek között helyezkedik el.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az epizód Jézus belső titkát: az Atya és a Fiú közötti szoros és bensőséges kapcsolatot tárja fel. Az Atya mindent teljesen átad a Fiúnak, akinek az a küldetése, hogy megismertesse az emberekkel az Atyát. Az evangélista hangsúlyozza, hogy az Atyát egyedül a Fiú tudja kinyilatkoztatni, hiszen Ő van a legbensőségebb kapcsolatban vele. A kinyilatkoztatás, vagyis Isten szabad önfeltárukozása a világ számára, az Atya és a Fiú ajándéka, amit az egyszerű és nem megátalkodott s nem felfuvalkodott emberek kapnak meg (vö. Korozain, Betsaida és Kafarnaum városainak a korholása: Mt 11,20- 24). A szakasz azért is kiemelkedő az evangéliumban, mert Jézus dicsőítésének tartalmát is közli, vagyis nem csupán azt, hogy a Fiú szól az Atyához, hanem azt is, hogy mit mond neki.

Továbbá az evangélista Jézus önismeretére is rávilágít azáltal, hogy tulajdonságait maga a Mester mondja el saját magáról: szelíd, a szívet tekintve alázatos, békét adó, aki magához hívja a tanítványokat, hogy felüldítse őket.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy Máté ebben a rövid epizódban Jézus Szívét, vagyis személyének, cselekedeteinek, döntéseinek legbelső forrását tárja fel az olvasók előtt. Ennek a misztériumnak a fényében válik érthetővé a Mester minden szava és tette, amit az evangéliumban találunk!

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Ἐξομολογούμεθα σοι (*ekszomologúmáj szoj*): dicsőítelek, megvallak, teljesen elismerlek téged (Mt 11,25)

A kifejezés egyrészt a bűnök megvallását (Mt 3,6; Mk 1,5; Jak 5,16), másrészt pedig az Isten dicsőítését, megvallását jelöli a Szentírásban (Zsolt 17,50; Iz 45,23; Mt 11,25; Lk 10,21; Róm 14,11; 15,9). Nemcsak a választott nép, hanem mindenki arra kap meghívást, hogy Istent teljesen elismerje Istennek, s megadja neki a hódolatot. Az általunk vizsgált szakaszban Jézus az, aki dicsőíti az Atyát. Pál apostol pedig az egyik levelében arról ír, hogy minden nyelv, azaz minden ember dicsőítse Jézus Krisztust az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,11). Vagyis az a Jézus, aki dicsőíti az Atyát, ugyanolyan dicséretet kell, hogy kapjon a teremtett világtól. Ennek tükrében elmondhatjuk, hogy ebben az evangéliumi epizódban a Mester arra is példát ad, hogy hogyan dicsőítsük az Atyát. A tanítványok a Fiút dicsőítve, tőle tanulva vele együtt hódolnak Isten előtt, Atyának szólítva Őt.

πάτερ (*páter*): atya, atyám (Mt 11,25)

Az „*atya*” szó sokszor előfordul a Máté-evangéliumban, de megszólító esetben viszonylag ritkán (Mt 11,25/26/; 26,39.42): olyan alkalmakkor, amikor az evangélista Jézusnak az Atyához intézett szavait is hangsúlyozni kívánja. Az első esetben a Fiú dicsőíti az Atyát (Mt 11,25- 27), a második alkalommal pedig Jézus halálfélelmében az Atya akaratára bízza magát (Mt 26,39.42). Mind a két esetben a megszólítás Jézus ajkán a Fiúnak az Atyjával való szoros egységét, szeretetkapcsolatát mutatja.

μαθητε (*máthete*): tanuljatok! (Mt 11,29)

A kifejezés mindig ugyanebben a felszólító formában fordul elő Máté evangéliumában. A megfigyelés, a tapasztalat, a kutatás, a tanulmányozás útján való ismeretszerzést, vagyis a tanulást fejezi ki. Az első előfordulási igehelyen Jézus az irgalom megtanulását kéri a hallgatóitól (Mt 9,13). Majd, az általunk vizsgált szakaszban, a tőle való tanulást hangsúlyozza kiemelve a „*tőlem*” szóval, azaz a tanítványoknak a Mestertől kell elsajátítaniuk a szelídséget és a szívben való alázatot (Mt 11,29). Végül a fügefafa példáját állítva eléjük éberségre és készenlétre hívja a körülötte lévőket (Mt 24,32).

Mind a három esetben tehát Jézus, a Mester az, aki tanulásra buzdítja a hallgatóit. Az irgalom, az alázat, a szelídség, a lelki éberség és készenlét az, aminek elsajátítására kéri őket. Itt nem elsősorban elvont ismeretszerzésről, hanem tapasztalati úton megszerzett magatartásról van szó, amire csak akkor tehetnek szert a tanítványok, ha odamennek Jézushoz, aki magához hívja őket, és vele maradnak (Mt 11,28).

Miután Jézus mellett eltöltöttek hosszabb időt, a feltámadt Úr elküldi őket, hogy ők is tegyék tanítvánnyá hasonlóképpen mindazokat, akikkel találkozni fognak (Mt 28,19). Hiszen Jézus Krisztus tanítványává csak az tehet másokat, aki maga is a Mester tanítványa!

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

Mt 13,11 Nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait – felelte –, de nekik nem.

Mt 16,17 Erre Jézus azt mondta neki: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám.

Mt 28,18 Jézus odalépett hozzájuk, és így szólt: „Én kaptam minden hatalmat égen és földön.

Szinoptikus párhuzamok

Lk 10,21-22 Abban az órában Jézus kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben, ezekkel a szavakkal: „Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől, és kinyilvánítottad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked. Mindent átadott nekem Atyám. Senki sem tudja, hogy ki a Fiú, csak az Atya, és hogy ki az Atya, azt csak a Fiú vagy akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.

Lk 19,42 Bárcsak te is felismernéd – mondta – legalább ezen a napon, ami békességre volna. De el van rejtve szemed elől.

Jn 1,18 Istent nem látta soha senki, az Egyszülött Isten nyilatkoztatta ki, aki az Atya ölen van.

Jn 3,3 Jézus azt felelte neki: „Bizony, bizony, mondom neked: aki nem születik újjá, az nem láthatja meg az Isten országát.”

Jn 3,11 Bizony, bizony, mondom neked: arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk, mégsem fogadjátok el tanúságtételünket.

Jn 3,35 Az Atya szereti a Fiút, s mindent a kezébe adott.

Jn 7,48-49 Hitt-e benne valaki a tanács tagjai vagy a farizeusok közül? Csak ez az átkozott népség, amely mit sem ért a törvényből.

Jn 10,14-15 Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyéim is ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért.

Jn 17,2 Hatalmat adtál neki minden ember fölött, hogy akiket neki adtál, azoknak örök életet adjon.

Jn 17,25 Én igazságos Atyám! A világ nem ismert meg, de én ismerlek, s ők is felismerték, hogy te küldtél.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Szám 12,3 Mózes azonban nagyon alázatos ember volt, alázatosabb, mint bárki a földön.

Tób 7,17 Elsiratta, aztán letörölte a könnyeit és így szólt hozzá: „Ne félj lányom! Az ég Ura fordítsa örömmre szomorúságodat. Bátorság, édes lányom!” Aztán kiment.

Tób 8,5 Az fölkeltek és elkezdtek imádkozni, hogy oltalmat találjanak. Tóbiás kezdte: „Áldott vagy, atyáink Istene! Áldott a te neved örökkön-örökké! Dicsőítsenek az egek és mind a teremtmények mindörökké.”

Tób 12,6 Akkor Ráfael félrehívta kettőjüket, és így szólt hozzájuk: „Dicsőítsétek Istent minden élőlény előtt, és mondjatok neki köszönetet azért, amit veletek tett. Dicsőítsétek és magasztaljátok nevét. Mindenki előtt hirdessétek az Istentetteit, mert méltó rá, s ne szűnjetek meg köszönetet mondani neki.”

Zsolt 34,19 A megtört szívűekhez közel van az Úr, a bánatos lelkűt meggyógyítja.

Zsolt 136,26 Áldjátok az egek Istent: irgalma örökké tart.

Péld 3,17 Az ő útjai mind barátságos utak, és az ösvényein mindenütt jólét van.

Bölcs 2,13 Dicsekszik, hogy ismeri az Istent, és az Úr gyermekének mondja magát.

Sir 6,24 A bölcsesség bilincset rakd a lábadra, a nyakadat meg hajtsd az igájába.

Sir 6,28 Végül megtalálod nála nyugalmasodat, és csupa gyönyörre változik számodra.

Sir 24,19 Jöjjetek hozzám, akik utánam vágyódtok, és teljete el a gyümölcsimmel.

Sir 51,1 Engedd, hogy áldjalak, Uram és Királyom, hogy magasztaljalak, üdvömnek Istene. Háladalt szeretnék zengeni nevednek.

Sir 51,23-30 Gyertek hozzám, akik tudatlanok vagytok, foglaljatok helyet az iskolában. Meddig akartok még ezt-aztnélkülözni, meddig maradjon még szomjas a

lelketek? Megnyitom a számat, és beszélni kezdek, s vagyont szerezhettek magatoknak ingyen. Hajtsátok nyakatokat az igája alá, intelmét a lelketek fogadja magába, hisz közel van azokhoz, akik őt keresik. Láthatjátok a saját szemetekkel, hogy milyen keveset fáradtam, mégis milyen nagy nyugalmat találtam. Vegyetek tanítást sok- sok ezüstön, és aranyat kaptok érte bőségesen. Örüljön szívetek az Úr irgalmának, az ő dicséretét sose szégyelljétek. Ha korán elkészültök műveitekkel, megadja jutalmát a maga idejében. (Aláírás:) Jézusnak, Sirák fiának bölcsessége.

Sir 51,26 Hajtsátok nyakatokat az igája alá, intelmét a lelketek fogadja magába, hisz közel van azokhoz, akik őt keresik.

Iz 28,12 Ő, aki így beszélt hozzájuk: „Ez a nyugalom, hagyjátok az elfáradtat megnyugodni. Ez a megnyugvás.” De ők nem akarták meghallani.

Iz 29,14 ezért újra ámulatot keltő módon bánok velük, csodálatra és bámulatra méltó módon: odaszól bölcséik bölcsessége, és okosaiknak okossága elenyészik.

Jer 6,16 Ezt mondja az Úr: „Vegyétek szemügyre az ősi utakat, és kérdezősködjétek a régi ösvényekről: Melyik volt a jó út? És azon járjatok! Akkor majd megtaláljátok lelketek nyugalomát.” De ők azt felelik: „Nem járunk rajta!”

Oz 10,11 Efraim olyan, mint a betanított üsző, amely szeret csépelni: lám, szépséges nyakára ráteszem a jármot, felszerszámozom Efraimot; Júda szántani fog, Jákob barázdát von.

ApCsel 15,10 Mit teszitek hát próbára az Istent, miért akarjátok a tanítványok nyakára rakni az igát, amelyet sem atyáink, sem mi nem bírtunk elviselni?

ApCsel 17,24 A világot s a benne találhatóakat teremtő Isten nem lakik emberi kéz emelte templomokban, hiszen ő az ég és föld Ura.

1Kor 1,17-29 Krisztus ugyanis nem keresztelni küldött, hanem azért, hogy hirdessem az evangéliumot, de nem bölcselkedő beszéddel, nehogy Krisztus keresztje elveszítse erejét. A keresztről szóló tanítás azoknak, akik elvesznek, balgaság ugyan, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje. Hiszen az Írás így szól: Lerontom a bölcsék bölcsességét, s az okosak okosságát meghiúsítom.

1Kor 1,21 Mivel a világ a maga bölcsességével nem ismerte fel Istent isteni bölcsességében, úgy tetszett Istennek, hogy balgaságnak látszó igehirdetéssel üdvözítse a hívőket.

2Kor 10,1 Krisztus szelídségére és irgalmasságára kérlek titeket én, Pál, aki közöttetek, szemtől szembe szerény vagyok, de távollétemben szigorú.

Fil 2,9 Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötté van minden névnek

1Jn 5,3 Mert az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: Az előzőekben mondottakkal a tanítványokat az iránta való vágyakozásra serkentette, megmutatva kifejezhetetlen erejét. Most pedig magához hívja őket, ezért következik: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak vagytok, és terhet hordoztok. (...) (In Matth. hom. 29): Nem azt mondta: jöjjetek te meg te, hanem mindnyájan, akik gondok közepette, szomorúság közepette és vétkeitekben vagytok; nem azért, hogy büntetést rójak ki, hanem hogy feloldozzam bűneiteket. Jöjjetek, nem azért, mert a dicsőítésekre van szükségem, hanem mivel az üdvözüléseteket akarom, ezért mondja: és én felüdítelek titeket; nem azt mondja: csupán üdvözítelek benneteket, hanem nyugalmat találtok lelketeknek; vagyis teljes nyugalomban helyezlek el benneteket.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

514. Sok dolog, ami érdekes lehetne Jézussal kapcsolatban az emberi tudásvágy számára, nem szerepel az evangéliumokban. Szinte semmit sem mondanak názáreti életéről, sőt még nyilvános életének nagy részéről sem (vö. Jn 20,30). Amit viszont megírtak az evangéliumokban, azért írták, „hogy higgyétek: Jézus a Messiás, Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen az Ő nevében” (Jn 20,31).

515. Az evangéliumokat olyan emberek írták, akik az első hívők közé tartoztak (vö. Mk 1,1; Jn 21,24) és akik közölni akarták a hitet másokkal. Mivel a hitben tudták, hogy kicsoda Jézus, ezért egész földi életében szemlélni és másokkal is láttatni tudták misztériumának nyomait. Jézus életében minden - pólyájától, amibe születésekor betakarták (vö. Lk 2,7), az eceten át, amivel a kereszten itatták (vö. Mt 27,48), egészen az arcát takaró kendőig, amit a föltámadás után a sírban hagyott (vö. Jn 20,7) - az Ő legbensőbb misztériumának a jele. Cselekedetei, csodái, szavai által vált nyilvánvalóvá, hogy „benne lakik testileg az istenség teljessége” (Kol 2,9). Embersége „szentségként”, azaz istenségének és az általa hozott üdvösségnek jele és eszközeként jelenik meg: ami az Ő földi életében látható volt, az istenfiúságának és megváltói küldetésének láthatatlan misztériumára utalt.

516. Krisztus egész élete az Atya kinyilatkoztatása: szavai és cselekedetei, hallgatása és szenvedése, magatartása és beszédmódja. Jézus elmondhatja: „Aki látott engem, látta az Atyát” (Jn 14,9); az Atya pedig: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok” (Lk 9,35). Mivel a mi Urunk azért lett emberré, hogy teljesítse az Atya akaratát (vö. Zsid 10,5-7), misztériumának legapróbb részletei Isten irántunk való szeretetét (vö. 1Jn 4,9) nyilatkoztatják ki.

517. Krisztus egész élete a megváltás misztériuma. A megváltásban elsősorban a kereszten kiontott vér által részesülünk (vö. Ef 1,7; Kol 1,13-14; 1Pt 1, 18-19), de ez a misztérium Jézus egész földi életében tevékeny: már megtestesülésekor, amikor szegénnyé lett, hogy bennünket szegénysége által gazdaggá tegyen (vö. 2Kor 8,9); rejtett életében, mely engedelmisségével (vö. Lk 2,51) kiengeszteli a mi engedetlenségünket; szavában, mely megtisztítja hallgatóit (vö. Jn 15,3); gyógyításaiban és ördögűzéseiben, melyekben „magára vette gyöngeségünket, és betegségeinket hordozta” (Mt 8,17 vö. Iz 53,4); és föltámadásában, mellyel megigazulást adott nekünk (vö. Róm 4,25).

518. Krisztus egész élete az újra-egybefoglalás (recapitulatio) misztériuma. Mindaz, amit Jézus tett, mondott és szenvedett, mindenekelőtt azt a célt szolgálta, hogy a bukott embert visszahelyezze eredeti hivatásába:

„Amikor megtestesült és emberré lett, az emberek hosszú történelmét önmagában összefoglalta, és ebben az összefoglalásban nekünk adta az üdvösséget, hogy amit elveszítettünk Ádámban, azaz hogy Isten képmásaként és hasonlóságaként éljünk, azt Jézus Krisztusban visszanyerjük.” (Szent Ireneusz: Adversus haereses 3, 18, 1: SC 211, 342-344, PG 7, 932) „Emiatt élt végig Krisztus minden életkort is, hogy mindenki számára helyreállítsa az Istennel való közösséget.” (Szent Ireneusz: Adversus haereses 3, 18, 7: SC 211, 366, PG 7, 937; vö. Uő.: Adversus haereses 2, 22, 4: SC 294, 220-222, PG 7, 784)

519. „Krisztus egész gazdagsága minden ember számára hozzáférhető, és minden embernek javára válik.” (II. János Pál pápa: Redemptor hominis enciklika, 11.) Krisztus a maga életét nem önmagáért, hanem értünk élte: a megtestesüléstől „értünk, emberekért és a mi üdvösségünkért” (Niceai- konstantinápolyi hitvallás: DS 150.), egészen haláláig a mi „bűneinkért” (1Kor 15,3), és föltámadásáig a mi „megigazulásunkért” (Róm 4,25). Most is „közbenjárónk az Atyánál” (1Jn 2,1), „hiszen örökké él, hogy közbenjárjon értünk” (Zsid 7,25). Mindazzal, amit egyszer s mindenkorra értünk átélte és elszenvedett, mindörökké jelen van „Isten színe előtt értünk” (Zsid 9,24).

520. Jézus egész életében példaképpül adta magát nekünk (vö. Róm 15,5; Fil 2,5): Ő a „tökéletes ember” (GS 38.), aki arra hív, hogy tanítványai legyünk és kövessük őt: alázatosságával példát adott nekünk a követésre (vö. Jn 13,15), imádságával imádkozni tanít (vö. Lk 11,1), szegénységével arra szólít, hogy a nélkülözéseket és üldözéseket készséggel vállaljuk (vö. Mt 5,11-12).

521. Krisztus megteszi, hogy mindazt, amit életében átélte, mi az életünkkel Őbenne éljük, és Ő a maga életével mibennünk élje. „Ő ugyanis, az Isten Fia, megtestesülésében bizonyos módon minden emberrel egyesült.” (GS 22.) Arra vagyunk hivatva, hogy egyek legyünk Ővele; Ő megteszi, hogy mi mint Testének tagjai megosszuk vele azt, amit Ő testi életében értünk és mint példaképünk átélte:

„Jézus misztériumait és állapotait tovább kell vinnünk és be kell teljesítenünk, és gyakran kell kérnünk Őt (...), hogy vigye ezt végbe bennünk és egész Egyházában. (...) Isten Fia ugyanis a kegyelmek révén, melyeket e misztériumok által közöl, és a tevékenységek révén, melyeket általuk bennünk véghez akar vinni, misztériumaiban részesít, hogy ezeket kiárassza, s bennünk és egész Egyházában bizonyos értelemben folytassa. Ily módon akarja bennünk e misztériumokat beteljesíteni.” (Eudes Szent János: Le royaume de Jésus, 3, 4)

238. Istennek mint „atyának” megszólítását sok vallás ismeri. Az istenséget gyakran „az istenek és emberek atyjának” tekintik. Izrael Istent mint a világ Teremtőjét Atyának nevezte (vö. Mtörv. 32,6; Mal 2,10). Isten még inkább atyja a szövetség és a Törvény ajándéka folytán a népnek, melyről azt mondja: „Az én elsőszülött fiam Izrael” (Kiv 4,22). Izrael királya Atyjának is nevezik (vö. 2Sám 7,14). És egész különlegesen „Atyja a szegényeknek”, az árváknak és az özvegyeknek, akik az Ő jóságos oltalma alatt állnak (vö. Zsolt 68,6).

239. Amikor a hit nyelve „Atyának” nevezi Istent, két fő szempontra utal: Isten mindenek eredete és fölöttük álló tekintély, ugyanakkor jóságos, és szeretettel gondoskodik minden gyermekéről. Istennek ez a szülői jósága az anyaság képével is kifejezést nyer (vö. Iz 66,13; Zsolt 131,2), mely inkább Isten immanenciájára, valamint Isten és teremtése közötti bensőséges kapcsolatra utal. Így a hit nyelve az ember szüleivel átélt tapasztalatából merít, akik bizonyos értelemben Isten első képviselői számára. De a tapasztalatok szerint az emberi szülők hibáktól sem mentesek, s így eltorzíthatják az atyaság és anyaság képét. Ezért emlékeztetni kell rá, hogy Isten fölötté áll az emberi nemek közötti különbségnek. Ő nem férfi, nem is nő; Ő Isten. Fölötté áll az emberi atyaságnak és anyaságnak is (vö. Zsolt 27,10), jóllehet ezeknek eredete és mértéke (vö. Ef 3,14; Iz 49,15): senki sem Atya úgy, ahogyan Isten.

240. Jézus kinyilatkoztatta, hogy Isten korábban soha nem hallott értelemben „Atya”: nemcsak mint Teremtő, hanem örök Atya az Ő egyszülött Fiaival való kapcsolatban, aki csak Atyjával való kapcsolatában örök Fiú: „Senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, ahogy senki sem ismeri az Atyát, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú Őt ki akarja nyilatkoztatni” (Mt 11,27).

241. Ezért vallották az Apostolok Jézust „Igének”, aki "kezdetben volt (...) Istennél, és Isten volt az Ige" (Jn 1,1), annak, aki „a láthatatlan Isten képmása” (Kol 1,15), „dicsőségének kisugárzása és lényegének képmása” (Zsid 1,3).

242. Utánuk az Egyház, követvén az apostoli Hagyományt, 325-ben a Niceai, I. egyetemes Zsinaton megvallotta, hogy a Fiú „egylényegű az Atyával” (Niceai hitvallás: DS 125.), azaz egy Isten Ővele. A 381-ben összegyűlt Konstantinápolyi, II. egyetemes Zsinat a niceai hitvallásból a maga megfogalmazásában megtartotta e kifejezést, és megvallotta „Isten egyszülött Fiát, aki az Atyától született az idők kezdete előtt: Isten az Istentől, világosság a világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől, született, de nem teremtmény, az Atyával egylényegű” (Niceai-konstantinápolyi hitvallás: DS 150).

989. Erősen hisszük és ezért reméljük: amint Krisztus valóban föltámadt a holtak közül és örökké él, úgy haláluk után az igazak is örökké élni fognak a föltámadt Krisztussal, és Ő föltámasztja őket az utolsó napon (vö. Jn 6,39-40). Föltámadásunk, miként az Övé, a Szentháromság műve lesz:

„Ha pedig bennetek lakik annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust a halálból, ő, aki Jézus Krisztust föltámasztotta a halottak közül, halandó testeteket is életre kelti bennetek lakó Lelke által (Róm 8,11 vö. 1Tessz 4,14; 1Kor 6,14; 2Kor 4,14; Fil 3,10-11).

990. A „test” szó az embert jelöli gyöngeségének és halandóságának állapotában (vö. Ter 6,3; Zsolt 56,5; Iz 40,6). A „test föltámadása” azt jelenti, hogy a halál után nem csupán a lélek élete halhatatlan, hanem „halandó testünk” (Róm 8,11) is újra magára fogja öltetni az életet.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA DOMINUM ET VIVIFICANTEM KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

20. A Jordán-parti istenjelenés csupán futólagosan világítja meg a Názáreti Jézus misztériumát, akinek egész tevékenysége a Szentlélek jelenlétében bontakozik ki. Ezt a misztériumot maga Jézus tárta fel, lépésről lépésre erősítve meg mindazzal, „amit tett és tanított”. E tanítás és messiási jelek során, melyeket Jézus művelt, mielőtt az utolsó vacsora termében a búcsúbeszédre sor került volna, olyan szavakat és cselekményeket találunk, melyek különösen fontosak ebben a lépésről lépésre kibontakozó kinyilatkoztatásban. Lukács evangélista, ki Jézusról azt mondja: „telve volt Szentlélekkel”, és: „a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult”, majd elbeszéli, hogy a hetvenkét tanítvány, visszatérve arról a hithirdető útról, melyre Jézus küldte őket, nagy örömmel számolt be az elért eredményről, és „abban az órában Jézus kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben, ezekkel a szavakkal: Dicsőítelek Atyám, ég és föld Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől és kinyilvánítottad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked.” Jézus felujjong az isteni atyaságban; felujjong, mert szabad volt néki kinyilatkoztatnia ezt az atyaságot; felujjong, mert ez az isteni atyaság különösen a kicsinyekre áradt ki. Mindezeket az evangélista csak érintve, ebben a kifejezésben foglalja össze: „felujjongott a Szentlélekben”.

Jézust ez a felujjongása arra indítja, hogy még többet mondjon. Halljuk is: „Mindent átadott nékem Atyám. Senki sem tudja, hogy ki a Fiú, csak az Atya, és hogy ki az Atya, azt csak a Fiú, vagy akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni.”

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS MATER KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

17. Amikor a szentcsalád Heródes halála után visszatért Názáretbe, megkezdődött hosszú, rejtett életük időszaka. Mária, „aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki”, minden nap ezen szavak tartalmát élte. Naponta mellette volt fia, „akinek a Jézus nevet adta; bizonyára ezt a nevet használta mindennapi kapcsolatukban is, amin akkor senki sem csodálkozott, hiszen használatos volt ez a név Izraelben. De Mária tudta, hogy azt, akinek Jézus a neve, az angyal a „Magasságbeli fiának” nevezte. Tudta Mária, hogy őt foganta és szülte, „férfit nem ismerve”, a Szentlélektől, a Magasságbeli erejéből, ki őt beárnyékolta, miként Mózes és az atyák idejében a felhő Isten jelenlétét. Tudta tehát Mária, hogy szűzen szült fia valóban az a „Szent”, „Isten Fia”, akiről neki az angyal beszélt.

Jézus rejtett élete a názáreti házban egyúttal Mária élete is volt, mely a hit által „Krisztussal el van rejtve az Istenben”. A hit ugyanis összeköttetés Isten misztériumával. Mária állandóan, naponta ilyen összeköttetésben volt Isten kimondhatatlan titkával, aki emberré lett; ez olyan titok, mely felülmúlja az Ószövetség minden kinyilatkoztatását. Az angyali üdvözlés óta a Szűz lelke bevezetést és beavatást nyert ebbe a titokba, a kinyilatkoztatás ama újdonságába, amelyet neki Isten maga nyilatkoztatott ki. Ő az első

ama „kicsinyek” között, kikről Jézus később ezt mondja: „Atyám, az okosak és a bölcsék elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad”. Mert „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya”. Hogyan „ismerheti” tehát a Fiút Mária? Bizonyos, hogy nem úgy ismerte őt, mint az Atya: de első volt azok között, akiknek az Atya „ki akarta nyilatkoztatni őt”. Ha tehát már a fogantatáskor kinyilatkoztatást kapott a Fiúról, akit egyedül az Atya ismer, akinek ő öröktől fogva „ma ad életet”, Mária, az anya, a Fiú igazságához csak a hitben és a hit által kapcsolódik. Boldog tehát, mert „hitt” és naponta hitt Jézus gyermekkorának minden munkája és nehézsége közepette, rejtett életének éveiben, Názáretben, ahol Jézus „engedelmeskedett nekik”: Máriának és Józsefnek. Az emberek szemében József volt az ő atyja, ezért nevezték Mária fiát „az ács fiá”-nak.

Ennek a fiúnak az anyja – emlékezve mindarra, amit hallott az angyali üdvözléskor és a későbbiekben is – magában hordta a hit teljes „újdonságát”: az Újszövetség kezdetét. Ez az evangélium kezdete, a jónak, az örömmel az üzenete. Nem nehéz ennél a kezdetnél észrevennünk a szív különös nehézkességét, amely kapcsolódik „a hit éjszakájához” – hogy Keresztes Szent János szavaival éljünk –, s ami olyan, mint egy fátyol, amely által mégis közelednünk kell a Láthatatlanhoz, és a misztériummal kell szoros kapcsolatban élnünk. Ilyen módon élt Mária sok éven át szoros kapcsolatban Fia misztériumával; „hitének zarándokútján haladt előre, miközben Jézus gyarapodott bölcsességben... s Isten és emberek előtti kedvességben”. Egyre jobban feltárult az emberek szeme előtt, hogy Istennek kedve telik benne. Az emberi teremtmények között Mária és József voltak az elsők, akik Krisztust egyre mélyebben megismerhették, hiszen Názáretben egy fedél alatt éltek vele.

Amikor a szülők a tizenkét éves Jézust a templomban megtalálták és anyja megkérdezte tőle: „Miért tetted ezt velünk?”, Jézus azt felelte nekik: „Nem tudtátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell fáradoznom?” Az evangélista még hozzáfűzi: „Ám ők nem értették meg ezeket a hozzájuk intézett szavakat”. Jézus tudatában volt annak, hogy „senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya”. Még az is, akinek az istenfiúságot mélyebben kinyilatkoztatták, az ő Anyja is csak a hit által élt szoros kapcsolatban ezzel a misztériummal! Fia oldalán, egyazon fedél alatt „hűségesen megőrizte szoros kapcsolatát Fiával”, és haladt előre „a hit zarándokútján”, ahogyan ezt a zsinat kiemeli. Így cselekedett Jézus nyilvános élete idején is, amikor naponta beteljesült rajta az Erzsébet köszöntésében elhangzott áldás: „Boldog, aki hitt”.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTOR HOMINIS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

18. Az Egyház gondja az ember hivatása körül

Korunk emberének ez a szükségszerűen rövidre fogott szemügyrevétele is arra készítet, hogy szívünk és lelkünk még jobban az Úr Jézus Krisztus és a Megváltás misztériuma felé forduljon, mely az igazság és a szeretet különleges erejével zárja magába az ember problémáját. Ha Krisztus megtestesülésével valamiképpen minden emberrel egyesült, akkor az Egyháznak, ennek a misztériumnak bőségét és egyetemes irányultságait szemlélve még inkább a saját természete szerint és küldetésének kell élnie. Nem véletlen, hogy Szent Pál úgy beszél az Egyházzal, mint Krisztus testéről. Ha Krisztus titokzatos teste az Isten népe, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat a Szentírásra és a szentatyák hagyományára támaszkodva tanítja, akkor nyilvánvaló, hogy e nép minden egyes embere azzal az éltető

lélekkel van áthatva, aki Krisztustól származik. Ebből következik, hogy amikor az ember valódi nehézségeit, reményét és fájdalmát, sikereit és bukásait vizsgálja, az Egyház mint test, szervezet, közösség isteni ösztönzésre cselekszik, és annak a Léleknek világosságával és erejével él, mely a megfeszített és föltámadt Krisztusból árad: s éppen ezért él mint Egyház. Az Egyháznak ugyanis nincs más élete, csak az, amelyet Jegyese és Úra ajándékozik neki. Ezért mivel Krisztus a megváltás misztériumában vont magához az Egyházat, maga az Egyház is nagyon szoros kapcsolatba került minden emberrel.

Krisztusnak az emberekkel való kapcsolata maga is misztérium, amelyből az „új ember” születik, aki arra van hivatva, hogy része legyen Isten életében, és azért teremti Isten újjá Krisztusban, hogy elnyerje az igazság és a kegyelem teljességét. Krisztus kapcsolata az emberrel élet és az élet forrása, amint világosan mondja ezt Szent János evangéliumának előszavában: „Az Ige megadta nekik a hatalmat, hogy Isten fiaivá legyenek”. Ez az erő, amely belülről átformálja az embert, egy új életnek lesza forrása, mely élet nem öregszik és nem fogy el, hanem megmarad az örök életre. Az ember hivatásának végső beteljesedése ez az élet, amelyet az Atya ígért meg és kínál föl Krisztusban minden embernek; abban a Krisztusban, aki örök és egyszülött Fiú, de „amikor érkezett az idő teljessége”, Szűz Máriától emberként megszületett. Ez az élet annak a „sorsnak” beteljesedése, amelyet Isten öröktől fogva készített az embernek. Ez a sors isteni utat jelent, mely áthalad minden titkon, minden ismeretlen dolgon, az ember evilági sorsának minden buktatóján és zsákutcáján. Mert ha mindezek a végzet következetességével a mulandó életet a halálban a végéhez viszik, ahol a testi élet kialszik, Krisztus megjelenik előttünk és így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet, aki bennem hisz, nem hal meg mindörökre”. A keresztre feszített Krisztusban, akit eltemettek, de föltámadt a sírból, „fölragyogott nekünk a feltámadás boldog reménye és az eljövendő halhatatlan élet ígérete”; de mindazt a test halála után kapja meg az ember, így részesedve abból a sorsból, melynek az egész anyagvilág alá van vetve. Nekünk magunknak is eltökélt szándékunk, hogy napról napra kutassuk annak az igazságnak mélységeit, melyet az ember Megváltója így mond: „A lélek az, ami él, a test nem használ semmit”. E szavak azonban, ámbár azonnal nem látszik, az ember nagyon komoly állítását hordozzák: állítják atestet, amelyet a Lélek él.

Az Egyház ezt valóságként tapasztalja meg saját életében, és ebből az igazságból él az ember felé fordulva. Ezért élhet úgy, hogy nem szorítja korlátok közé egy emberi élet rövid ideje, ugyanakkor gondos szeretettel foglalkozzék minden olyan dologgal, melyek e földi életben fontosak az emberi lélek számára; annak az emberi léleknek, amelyet örök nyugalanság sürget Szent Ágoston e szavai szerint: „Uram, magadnak teremtettél minket és nyugtalan a szívünk, amíg el nem nyugszik Benned”. Ebben a termékeny nyugalanságban válik tapinthatóvá és benne lüktet az, ami leginkább emberi az emberben: az igazság keresése, a jószág kielégíthetetlen szomjúsága, a szabadságvágy, a szép kívánása és a lelkiismeret szava. Az Egyház szinte Krisztus szemével vizsgálja az embert, és egyre inkább tudatára ébred, hogy őre annak a kincstárnak, amelyet nem szabad szétszórni, hanem állandóan gyarapítani kell. Hiszen az Úr Jézus Krisztus megmondta: „Aki nem gyűjt velem, az szétszór”. Az emberiségnek ez a nagy kincstára azzal a misztériummal is ékes, melynek révén Isten fiai lehetünk, és elnyerhetjük a „fogadott fiúság” ajándékát Isten egyszülött Fiában, akiben így szólíthatjuk az Istent: Abba! Atya! E

kincstár egyúttal hatalmas erőforrás is, mely előbb belülről fogja egységbe az Egyházat, majd lehetőséget ad neki a külső cselekvésre. Ez az erő köti az Egyházat Krisztus Lelkéhez, ahhoz a Szentlélekhez, akit a Megváltó ígért meg, akit állandóan küld, s aki ugyanúgy, mint Pünkösöd napján, állandóan eljön. Így mutatkozik meg az emberekben a Lélek ereje a Lélek ajándékai és gyümölcsei. S úgy látszik, korunk Egyháza napról napra hevesebb vágyakozással és szent türelmetlenséggel hívja a Lelket: „Jöjj SzentlélekIsten! Jöjj el, jöjj el! Mosd meg, ami szennyezett! Asszuságra hints vizet! Orvosold a sebhelyet! Simogasd a darabost! Fölmelengsd a fagyost! Útra vidd, ki tévelyeg!”

Ez a Lélekhez intézett könyörgés, mellyel a Szentlelket kérjük, cáfolat minden olyan elméletre, mely korunkban csak az anyaghoz vezet vissza mindent. Éppen e materializmusokból származik az emberszívek vágyainak kielégítetlensége. Ezt az imádságot sokfelé hallani, és úgy látszik, sokféle gyümölcsöt terem. Lehet azt állítani, hogy ez nemcsak az Egyház imádsága? Lehet, mert a lélekhez tartozó dolgok utáni nagy vágyat sokan kifejezik, akik az Egyház látható határain kívül élnek. De nem azt az igazságot bizonyítja ez, melyet a Lumen gentium konstitúcióban a Zsinat olyan részletesen elemzett, amikor azt tanítja, hogy „az Egyház pedig Krisztusban mintegy szakramentuma, vagyis jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberiség egységének”? Ez a Lélek által a Lélekhez intézett imádság arra is képessé tesz, hogy szüntelenül mélyebbre hatoljunk a Megváltás misztériumába, mely által az a Krisztus, aki egy az Atyával, és minden emberrel közösséget vállalt, szünet nélkül adja nekünk a Szentlelket, aki megismerteti velünk a Fiú gondolatait, és elvezet minket az Atyához. Ezért az Egyháznak ebben a korszakban – amely szomjazik a Lélekre, hiszen igazságra, békére, szeretetre, jóságra, erősségre, kötelességtudatra, emberi méltóságra vágyik – e misztérium köré kell fonódnia, hogy belőle nyerje a feladata teljesítéséhez szükséges erőt és világosságot. Ha ugyanis, mint fentebb mondtuk, az ember az Egyház mindennapi életének az útja, akkor az Egyház nem feledkezhet meg soha arról az istengyermeki méltóságról, amelyet Krisztusban kap meg az ember, sem a Szentlélek kegyelméről, sem pedig arról a rendeltetésről, amely az embert a kegyelemre és a dicsőségre szánja. Ezeket mind megfontolva és napról napra tudatosabb hittel és szeretettel vállalva, az Egyház egyre alkalmasabbá válik az ember szolgálatára, amelyre az Úr Krisztus szánta, amikor ezt mondta: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon”. Az Egyház ezt a feladatát azzal teljesíti, hogy az Úrral együtt végzi Mesterének és Megváltójának „háromszoros szolgálatát”. E tanítás, amely szentírási alapokra támaszkodik, és a II. Vatikáni Zsinaton teljes fénybe került, nagy hasznára van az Egyház életének. Mikor ugyanis fölfogjuk, hogy Krisztus hármasság – papi, prófétai és királyi – szolgálatának vagyunk részesei, jobban megértünk minden mást is, amivel az Egyháznak mint társaságnak és Isten népe közösségének itt a földön szolgálnia kell; de az is világosabbá válik, hogyan kell mindegyikünknek egyenként is részt vennie ebben a szolgálatban és küldetésben. 2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumban* Jézus elsőként az Atyát dicsőíti, mert a kinyilatkoztatását a kicsinyeknek adta; majd az Atya és a Fiú szoros bensőséges kapcsolatáról olvashatunk;

végül pedig a gyakran idézett mondás következik a fáradtakról, akik az Úrban megnyugodhatnak, illetve Jézus mondása, miszerint ő a példa, aki szelíd és alázatos szívű. A liturgia többi szövegrésze az első és a harmadik témához kapcsolódik leginkább.

A *kezdő könyörgés* az alázat témájában kapcsolható az evangéliumhoz: a Fiú alázatossága, megaláztatása felemelte az elveszett emberiséget.

Az *olvasmány* (Zak 9,9-10) a zakariási messiási jövendölés: egy alázatos, szamárcsikón érkező királyról szól, aki elhozza a békét. A szamárcsikó a béke és az alázat kifejezője, ellenben a harci célokra használt lovakkal.¹ Ennek a békének a személyes, belső megvalósulását hozta el Jézus, akiben „nyugalmat talál” a lélek.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 144,1-2.8-9.10-11-13cd-14) az evangélium első részéhez köthető: Isten nevének magasztalását önti szavakba.

Az *alleluja vers* (Mt 11,25) az evangéliumi szakasz kezdőversét idézi.

Az *egyetemes könyörgések* bevezetője Jézus példamutatását hangsúlyozza az alázatosság és szelídség gyakorlásában, ahogyan az evangéliumban is olvashatjuk. Szintén ehhez kapcsolódva, a negyedik egyetemes könyörgésben a szelídség és türelem ajándékát kéri a családok számára. Az ötödik könyörgés pedig a fáradtaknak és terhet hordozóknak kéri a felüdülést, szintén az evangélium szavaival. A papi záró könyörgés is kiemeli, Jézus szeretettel hívja magához a fáradt és megtört szívű embereket.

A két, választható *áldozási ének* közül az első az Úrba vetett bizalom fontosságát és boldogító erejét hangsúlyozza, csakúgy, mint az evangélium. A második választható áldozási ének pedig szintén a mai evangéliumi szakaszból idéz (Mt 11,28).

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ:

Légy nékem oltalmazó Istenem (614)

<https://sites.google.com/site/nepenektar4/%C3%89E614.mp3?attredirects=0>

GITÁROS, ILLETVE TAIZEI ÉNEKEK:

Ő az Úr

<https://www.youtube.com/watch?v=gyxDbErMX18>

Békesség legyen velünk

<https://www.youtube.com/watch?v=37wlQ14uMco>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Somogyi János: Mi várjuk őt

Várjátok-e Őt, az alázatos szívű,
A csodás beszédű Istenembert?
Aki azért jött e bűnös világra,
Hogy felemeljen minden embert?

Várjátok-e Őt, a világosságot,
Ki az Ūt, igazság és élet.
Az örök élet forrásának vizét
Ingyen adta mindenkor tinéktek.

Várjátok-e Őt, a bús szenvedőt,
A töviskoronás kereszthordozót,
Ki magára vállalta szótlánul azt,
Ami az élet szégyene s terhe volt.

Várjátok-e Őt, aki feláldozta
Életét, hogy el ne vesszetek.
Kihulló vére árán megszerezte
Számotokra az örök életet...

Várjátok-e Őt, vagy közömbös néktek,
Hogy ki volt Ő e bűnös világnak?
És kételkedőn, miként Tamás tette,
Nem hisztek az isteni csodának?...

Ezért nem várjátok, és nem is készültök,
Mert szívetekben a világ az úr!
Rabok vagytok, e földhöz kötötten,
S lelketekre sötétség borul...

Mi várjuk Őt, a diadalmast,
A győzedelmes Istenembert!
Aki legyőzte e bűnös világot,
Hogy megmentsen benne minden embert.

Mi várjuk Őt, az Urat, a Királyt,
Kinek hatalma végtelen...
Amikor jó fényben, dicsőségben
Hozsánna zeng át az étheren.

Mi várjuk Őt, a világ Megváltóját,
Minden időben, minden percben
Imáink szárnyán, vágyó lélekkel
Megyünk eléje, hódolattal, csendben.

Mi várjuk Őt, mert terhes e világ,
Vigasztalan és elhagyott...
Sóvárgó, vágyó milliók lelkéből
Szállnak feléje hívó sóhajok.

Mi várjuk Őt! Mert övé a szívünk,
Ő a vőlegény, mi a jegyesek,
Szelíd, jóságos igazszavú Ember,
A megtestesült, örök Szeretet...

Jövel, Uram, Jézus Krisztus!
Mi minden időben készen várunk.
Boldogság lesz számunkra az óra,
Amelyben Téged színről-színre látunk.

Jövel, Uram, jövel! Igazságos bíró,
Hatalommal és dicsőséggel...
Ítéld meg e megroppant világot,
Mert „közel” immár az éjjel!...

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– A tanítvány jézusi értelmezése jellemző-e rám?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

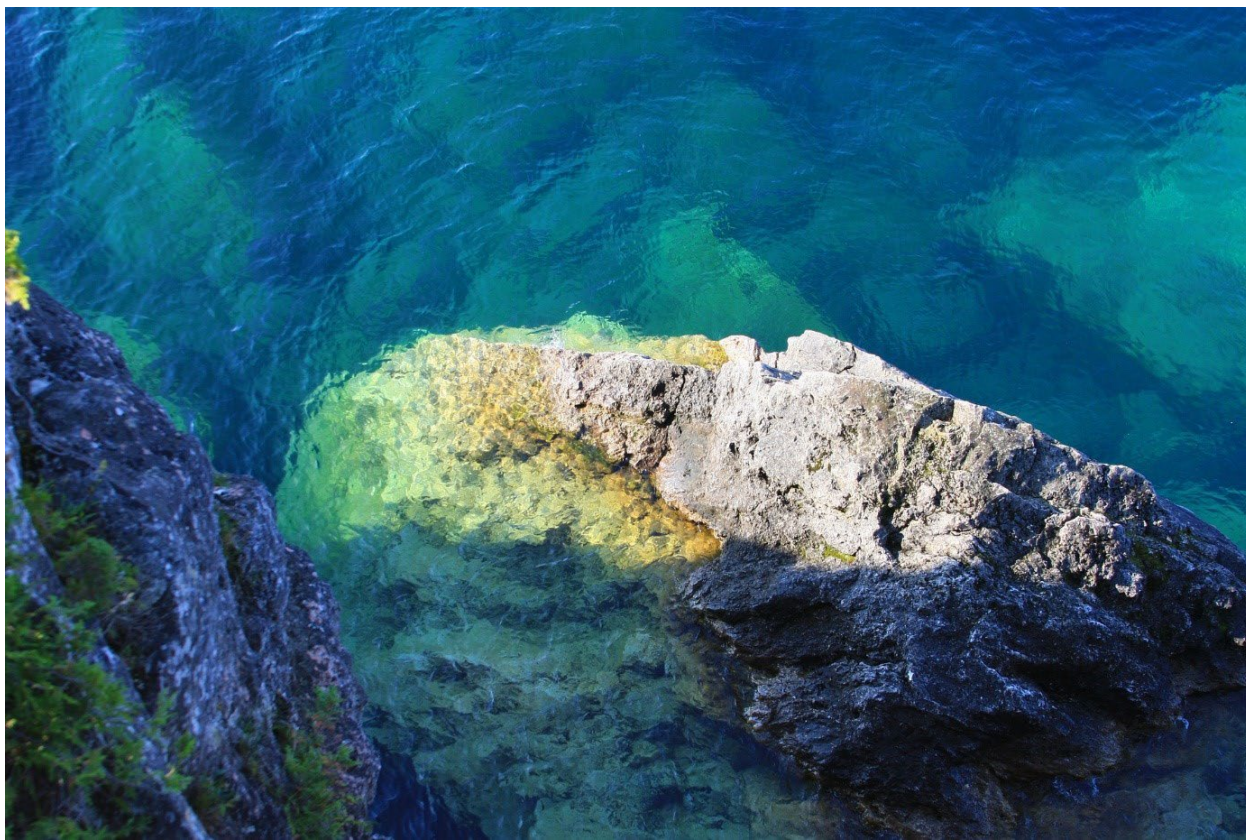
Istenünk, te szent Fiad megaláztatása által fölemelted az elesett emberiséget. Adj szent örömet nekünk, akiket kiragadtál a bűn szolgaságából, és fogadj be egykor az örök boldogságba. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Sarutlan Kármelita Nővérek imádsága

Hálát adunk neked Urunk, Jézus Krisztus, hogy feltárod a mennyei Atya országának titkait azok előtt, akik elfogadják saját kicsinységüket és szegénységüket, mert Istenen kívül nincs semmijük. Taníts meg minket az Istenre való feltétlen ráhagyatkozásra, a Benne való bizalomra, és erősítsd naponta a hitünket a Szeretetben. Ez az az iga, mellyel megajándékozol bennünket, mely egyre könnyebbé válhat számunkra, ahogy a mi énünk kisebbedik, hogy a Te Igéd növekedhessen bensőnkben. Köszönjük, hogy a kicsinység útja által teszel egyre gazdagabbá bennünket, és ebben találhat megnyugvást, békét a mi lelkünk. Alakítsd szívünket a Te Szent Szíved szerint. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Én szelíd vagyok és alázatos szívű (Mt 11,25-30)

(Forrás: pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Ő adja egyedül az igazi békét nekem.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– Gyakran mondjam Jézussal együtt: „Atyám!”

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyag* kiadványok elsődleges célja, hogy az imádságos bibliaolvasáshoz támpontokat adjanak. A segédanyagok felépítése a *lectio divina* módszer szerinti felosztást követi, egy kötetbe gyűjtve össze a bibliai szöveg megismerését segítő dokumentumok egy válogatását az evangéliumok római katolikus liturgia szerinti szakaszaihoz.

Lectio divina segédanyag, Évközi 14. vasárnap („A” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Aranyszájú Szent János gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadása alapján Asztalos Livia fordította

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Somogyi János: Mi várjuk őt – <https://keresztvenversek.wordpress.com/tag/jezus/>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid Viktor, Rácz Édua Anna, Révai László, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Szily Boglárka, Vermes Nikolett.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2023

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu